

Bośnia i Hercegowina: Serbowie przejmują postjugosłowiańskie nieruchomości

14 września parlament Republiki Serbskiej (RS) w Bośni i Hercegowinie przyjął ustawę o własności państwowej, na mocy której władze republiki przejmują kontrolę nad nieruchomościami państwowymi znajdującymi się na terenie RS. Rząd RS będzie także mógł przekazywać je w użytkowanie władzom samorządowym. Wejście w życie ustawy nie jest jeszcze przesądzone, gdyż może ona zostać podważona przez Trybunał Konstytucyjny. Przyjęcie ustawy wpisuje się w konsekwentnie prowadzoną przez władze RS politykę, która ma na celu wzmacnianie samodzielności RS i osłabianie władzy centralnej BiH przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu wspólnoty międzynarodowej na sytuację w Bośni.

Podział nieruchomości należących do byłej Jugosławii znajdujących się na terytorium BiH jest jedną z głównych kwestii spornych pomiędzy władzami republik a władzami centralnymi. Przedstawiciele bośniackich muzułmanów oraz Chorwatów chcą, by nieruchomości te zostały przekazane władzom centralnym, które następnie użyczałyby je władzom republik. Sprzeciwiają się temu władze RS. W związku z brakiem porozumienia co do podziału i statusu spornych nieruchomości w 2005 roku Wysoki Przedstawiciel wydał zakaz ich użytkowania (blisko tysiąc obiektów). Przyjęcie na szczeblu centralnym ustawy o statusie własności państwowej, która miała być wynikiem kompromisu pomiędzy wspólnotami etnopolitycznymi, zostało uznane przez Radę Wdrażania Pokoju (PIC) za jeden z warunków zamknięcia urzędu Wysokiego Przedstawiciela wspólnoty międzynarodowej w BiH. To z kolei jest warunkiem przyjęcia przez UE wniosku członkowskiego BiH oraz rozpoczęcia natowskiego Planu Działania na rzecz Członkostwa (MAP).

Ustawa przyjęta tuż przed wyborami w Bośni (3 października) spotkała się z ostrą krytyką władz Federacji BiH, PIC oraz Wysokiego Przedstawiciela Valentina Inzko jako pogwałcenie układu pokojowego z Dayton i konstytucji BiH. Choć ustawa jest sprzeczna z wcześniejszą decyzją Wysokiego Przedstawiciela, nie podjął on żadnych działań, aby ją unieważnić. Potwierdza to ograniczony wpływ Valentina Inzko na sytuację wewnętrzną w BiH. Jednostronny sposób działania władz RS i samowolne podjęcie decyzji w kwestii monitorowanej przez wspólnotę międzynarodową świadczy o coraz większej samodzielności i pewności siebie liderów bośniackich Serbów. <MarSz>